

Instrucció sobre la profilaxi postexposició contra la ràbia

1. Introducció
2. Actuar en cas d'agressió animal
  - Pas 1: tractament immediat de la ferida
  - Pas 2: notificació obligatòria
3. Criteris de profilaxi postexposició
4. Pauta
5. Centres de vacunació contra la ràbia
6. Subministrament de vacunes

1. Introducció

La ràbia és una zoonosi (malaltia que es transmet d'animals infectats a humans) causada per un virus (rabdovirus).

El virus de la ràbia afecta el sistema nerviós central i causa alteracions greus al cervell, i té una taxa de letalitat propera al 100 % un cop n'apareixen els símptomes.

La transmissió es produeix principalment per contacte amb la saliva de l'animal infectat per mitjà de mossegades, rapinyades o llepades a les mucoses o a la pell no intacta. El període d'incubació sol ser de dos a tres mesos, tot i que pot variar d'una setmana a un any.

Per bé que Espanya (incloent-hi les Illes Balears) és un territori lliure de ràbia terrestre, el risc hi persisteix a causa de la presència de ratapinyades (portadores de genotips específics) i la possible importació il·legal d'animals infectats.

La ràbia és una malaltia prevenible per vacuna, que es divideix en dos tipus segons el moment de l'aplicació:

a) Profilaxi preexposició

S'administra preventivament abans del contacte amb el virus i està dirigida a persones amb un alt risc d'exposició.

- Es recomana la vacunació preventiva a persones que viatgen a zones endèmiques o a persones amb risc laboral (personal de laboratori que manipula el virus, veterinaris, manipuladors de ratpenats, espeleòlegs...).
- La pauta general consisteix en dues dosis intramusculars administrades els dies 0 i 7. En persones immunodeprimides, la pauta consisteix en tres dosis administrades els dies 0, 7 i 21-28.

- En cas d'exposició posterior, el tractament se simplifica eliminant la necessitat d'immunoglobulines (excepte en pacients immunosuprimits) i reduint les dosis de reforç.
- El risc d'exposició laboral l'ha d'avaluar el servei de riscos laborals corresponent.
- Els viatgers a zones endèmiques han d'acudir als centres internacionals de vacunació. Si s'indica, la pauta ha de començar almenys un mes abans d'entrar a la zona de risc.
- Més informació: <https://www.sanidad.gob.es/ca/areas/sanidadExterior/>

b) Profilaxi postexposició

S'aplica immediatament després de patir una situació de risc (com mossegades o rapinyades) per evitar que es desenvolupi la malaltia.

2. Actuar en cas d'agressió animal

En cas de mossegada, esgarrapada o contacte amb la saliva d'un animal potencialment infectat, el centre de salut ha d'actuar immediatament d'acord amb els criteris següents.

Pas 1: tractament immediat de ferides

Independentment de l'avaluació de risc, la ferida s'ha de rentar a fons amb aigua i sabó tan aviat com sigui possible en tots els casos. És la mesura més efectiva per reduir el risc d'infecció.

Cal fer el següent:

1. Neteja per arrossegament: afavoriu lleugerament la sagnia de la ferida (sempre que no hi hagi compromís vital) per facilitar l'eliminació de patògens.
2. Rentau la ferida amb aigua i sabó (o detergent) durant un mínim de quinze minuts. Si emprau antisèptic, es recomana que sigui preferiblement iodat (iode de povidona).
3. Esbandiu amb molta aigua o solució salina pressuritzada per assegurar una neteja profunda.
4. Eliminau cossos estranys i teixits desvitalitzats o necròtics, si cal.
5. Com a regla general, les ferides de mossegada no s'han de suturar (especialment si se sospita de ràbia), ja que el tancament primari n'afavoreix la infecció. Si per raons estètiques o funcionals és essencial suturar, s'ha de fer de manera laxa després d'una neteja extrema i d'haver-hi infiltrat prèviament la immunoglobulina, si s'indica.

6. Avaluau sempre la necessitat de profilaxi contra el tètanus i el tractament antibiòtic, tenint en compte el risc d'infeccions bacterianes.

Pas 2: notificació obligatòria

Tots els atacs d'animals a persones, independentment de la gravetat, s'han de comunicar urgentment al Servei de Salut Ambiental de la Direcció General de Salut Pública.

La notificació s'ha de fer mitjançant el formulari específic [Notificació de mossegades d'animals](#), i s'ha d'enviar a zoonosis@dgsanita.caib.es.

Per a més informació o consultes, posau-vos en contacte amb el Servei de Salut Ambiental de la Direcció General de Salut Pública (tel. 971 17 74 00, ext. 67461).

https://www.caib.es/sites/salutambiental/es/programa_vigilancia_rabia_animal

3. Criteris de profilaxi postexposició

Per avaluar la indicació de tractament profilàctic, cal tenir en compte l'espècie animal i la ubicació geogràfica.

	<i>Indicació de vacunació</i>	<i>Indicació d'Ig</i>	<i>Observacions</i>
Ratapinyada / a qualsevol lloc	Sí	Sí	Qualsevol exposició a quiròpters.
A l'estranger, en un país que no estigui lliure de ràbia*	Sí	Sí	Començar o continuar la pauta.

* Cal proporcionar la documentació del país on s'hagi iniciat la vacunació, amb la indicació del nombre de dosis administrades i la pauta pendent.

4. Pauta

Si l'avaluació confirma la necessitat de vacunar, cal derivar al centre de vacunació corresponent.

La immunoglobulina antiràbica s'ha d'administrar sempre a l'hospital públic de referència.

Dia 0 (màxim 24 h després de l'avaluació): primera dosi

<i>Situació</i>	<i>Indicació</i>	<i>Pauta</i>
Persones NO vacunades	4 dosis	Dies 0, 3, 7 i 14 Requereix immunoglobulina (Ig).
Persones JA vacunades (abans de l'exposició)	2 dosis	Dies 0 i 3 No requereixen Ig.

Persones immunodeprimides	5 dosis	Dies 0, 3, 7, 14 i 21-28 Sempre requereixen Ig i serologia de control.

L'embaràs i la lactància materna no són contraindicacions per al tractament postexposició.

5. Centres de vacunació

Qualsevol persona tractada en un centre de salut (emergències, centre de salut, consulta mèdica o hospital privat) amb la indicació de vacunació postexposició contra la ràbia s'ha de redirigir al centre de vacunació assignat segons el dia i l'hora de la setmana corresponent.

De dilluns a divendres (de 9.00 h a 14.00 h) Direcció General Salut Pública	Mallorca Servei de Prevenció de la Malaltia	Carrer de Jesús, 38 A Palma Tel. 971 17 73 32
	Menorca Centre Insular de Menorca	Av. Josep M. Quadrado, 17 Maó Tel. 971 17 73 33
	Eivissa Centre Insular d'Eivissa	Via Romana, 81 Eivissa Tel. 971 17 70 67
Dissabtes i festius Emergències de l'hospital públic del sector	Mallorca	Hospital Universitari Son Espases Hospital Universitari Son Llàtzer Hospital de Manacor Hospital Comarcal d'Inca
	Menorca	Hospital Mateu Orfila
	Eivissa	Hospital Can Misses
Formentera De dilluns a diumenge		Hospital de Formentera

5. Subministrament de vacunes

La Coordinació de Vacunes de la Direcció General de Salut Pública de cada illa és la responsable de subministrar les vacunes als serveis d'emergència dels hospitals de referència.

Servei de Prevenció de la Malaltia
Juliol de 2026